

ICDL Ενότητα 2

Χρήση Υπολογιστή και Διαχείριση Αρχείων με τη χρήση

LINUX

Ubuntu Linux και Επιφάνεια Εργασίας Gnome

1^ο Μέρος: Το Περιβάλλον του Υπολογιστή

2.1.1 Τα πρώτα βήματα με τον υπολογιστή

2.1.1.1 Εκκίνηση του υπολογιστή

- Πιέστε το διακόπτη On/Off μπροστά στον υπολογιστή σας.

Έτσι θα ξεκινήσει η διαδικασία εκκίνησης του υπολογιστή (boot process). Κατά τη διάρκεια αυτής της διαδικασίας η ρουτίνα εκκίνησης (start-up routine) που είναι αποθηκευμένη στη μνήμη ROM του υπολογιστή θα ελέγξει ολόκληρο τον υπολογιστή. Η ρουτίνα εκκίνησης θα φορτώσει το λειτουργικό σύστημα στη μνήμη RAM και ο υπολογιστής θα περάσει στον έλεγχο του λειτουργικού συστήματος.

Ανάλογα με το πώς έχει ρυθμιστεί ο υπολογιστή σας, ένα από τα τρία πράγματα θα συμβούν:

1. Το λειτουργικό σύστημα θα φορτώσει αυτόματα το Γραφικό Περιβάλλον Χρήστη και θα ανοίξει για τον προκαθορισμένο χρήστη. Το σύστημα θα είναι έτοιμο για άμεση χρήση.
2. Το λειτουργικό σύστημα θα φορτώσει αυτόματα το Γραφικό Περιβάλλον Χρήστη, αλλά θα σας ζητηθεί να εισάγετε όνομα χρήστη και κωδικό. Αυτά τα στοιχεία θα σας τα δώσει ο διαχειριστής του συστήματος.
3. Θα εμφανιστεί μόνο η γραμμή εντολών του λειτουργικού συστήματος. Σε αυτή την περίπτωση, θα βλέπετε μια μαύρη οθόνη, στην οποία εμφανίζεται η λέξη **Είσοδος**:. Θα χρειαστεί να εισάγετε όνομα χρήστη και κωδικό και έπειτα να ανοίξετε το Γραφικό Περιβάλλον Χρήστη.

Ας υποθέσουμε ότι το όνομα χρήστη που έχετε είναι GenUser και ο κωδικός V2wTkN7. Να θυμάστε ότι στους κωδικούς γίνεται διάκριση πεζών - κεφαλαίων. Αν σας δοθεί ένας κωδικός, θα πρέπει να τον εισάγετε ακριβώς όπως σας δόθηκε.

Είσοδος στο Γραφικό Περιβάλλον Χρήστη

- Όταν εμφανίζεται το παράθυρο εισόδου, πληκτρολογήστε το όνομα χρήστη και τον κωδικό σας, ακριβώς όπως σας έχουν δοθεί. Όταν πληκτρολογείτε τον κωδικό σας, για παράδειγμα V2wTkN7, θα εμφανιστεί μία σειρά από αστεράκια *********, στο πλαίσιο του κωδικού. Αυτό συμβαίνει για να μην μπορεί κάποιος που στέκεται δίπλα σας να διαβάσει τον κωδικό σας.
- Πατήστε OK.

Αν το όνομα χρήστη και ο κωδικός δεν είναι έγκυρα, δεν θα μπορέσετε να μπειτε στο σύστημα. Αν για οποιοδήποτε λόγο δεν μπορείτε να εισέλθετε στο σύστημα, μιλήστε με το διαχειριστή σας.

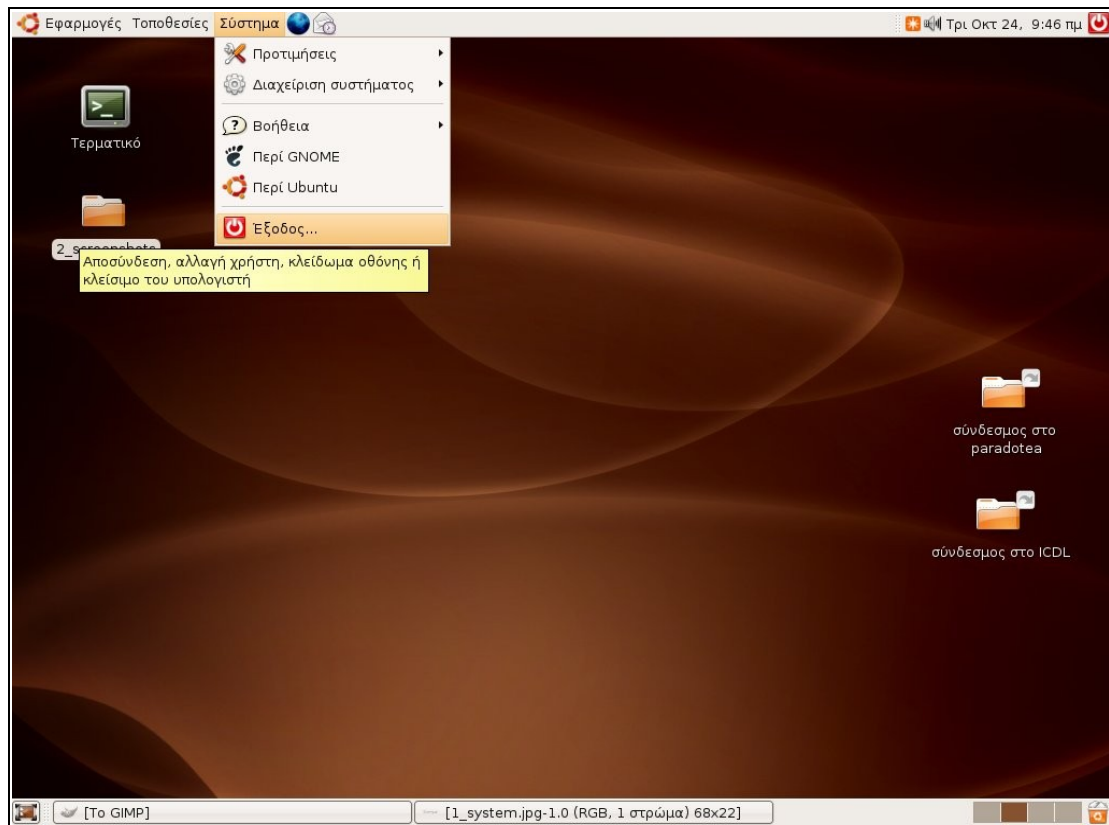

Στο Linux υπάρχει ένας ιδιαίτερος χρήστης, που ονομάζεται root, ο οποίος έχει πλήρη έλεγχο στο σύστημα. Όταν ένας χρήστης εισέρχεται ως root, μπορεί να κάνει τα πάντα στον υπολογιστή. Ακόμα κι αν γνωρίζετε τον κωδικό του root, μην εισέρχεστε ως τέτοιος, αν δε διαθέτετε εξειδικευμένες γνώσεις. Για καθημερινή χρήση, χρησιμοποιήστε ένα λογαριασμό με πιο περιορισμένη πρόσβαση.

2.1.1.2 Κλείσιμο του υπολογιστή

- Επιλέξτε **Σύστημα** στη γραμμή μενού, πάνω αριστερά στην οθόνη.
- Επιλέξτε **Έξοδος** στο πτυσσόμενο μενού.

Σύστημα

- Επιλέξτε **Τερματισμός** στο παράθυρο διαλόγου και έπειτα κάντε κλικ στο **OK**.

Ποτέ μην κλείνετε τον υπολογιστή πατώντας το διακόπτη On/Off.

2.1.1.3 Επανεκκίνηση του υπολογιστή

- Ακολουθείστε την ίδια διαδικασία, όπως για να κλείσετε τον υπολογιστή, μόνο που στο τελευταίο στάδιο επιλέξτε **Επανεκκίνηση**.

2.1.1.4 Κλείσιμο μιας μη ανταποκρινόμενης εφαρμογής

Μπορεί να συμβεί μία εφαρμογή να παγώσει και να μην ανταποκρίνεται στο κλικάρισμα του ποντικιού ή στις εντολές του πληκτρολογίου.

- Περιμένετε λιγάκι. Μερικές φορές συμβαίνει μία μη ανταποκρινόμενη εφαρμογή να επανέρχεται από μόνη της.
- Επιλέξτε **Σύστημα** στη γραμμή **Μενού**.
- Στη συνέχεια: **Διαχείριση Συστήματος** κι έπειτα **Παρακολούθηση Συστήματος**.

Σημείωση

Για ευκολία, η συνεχόμενες επιλογές των μενού, όπως παραπάνω θα σημειώνονται ως εξής:

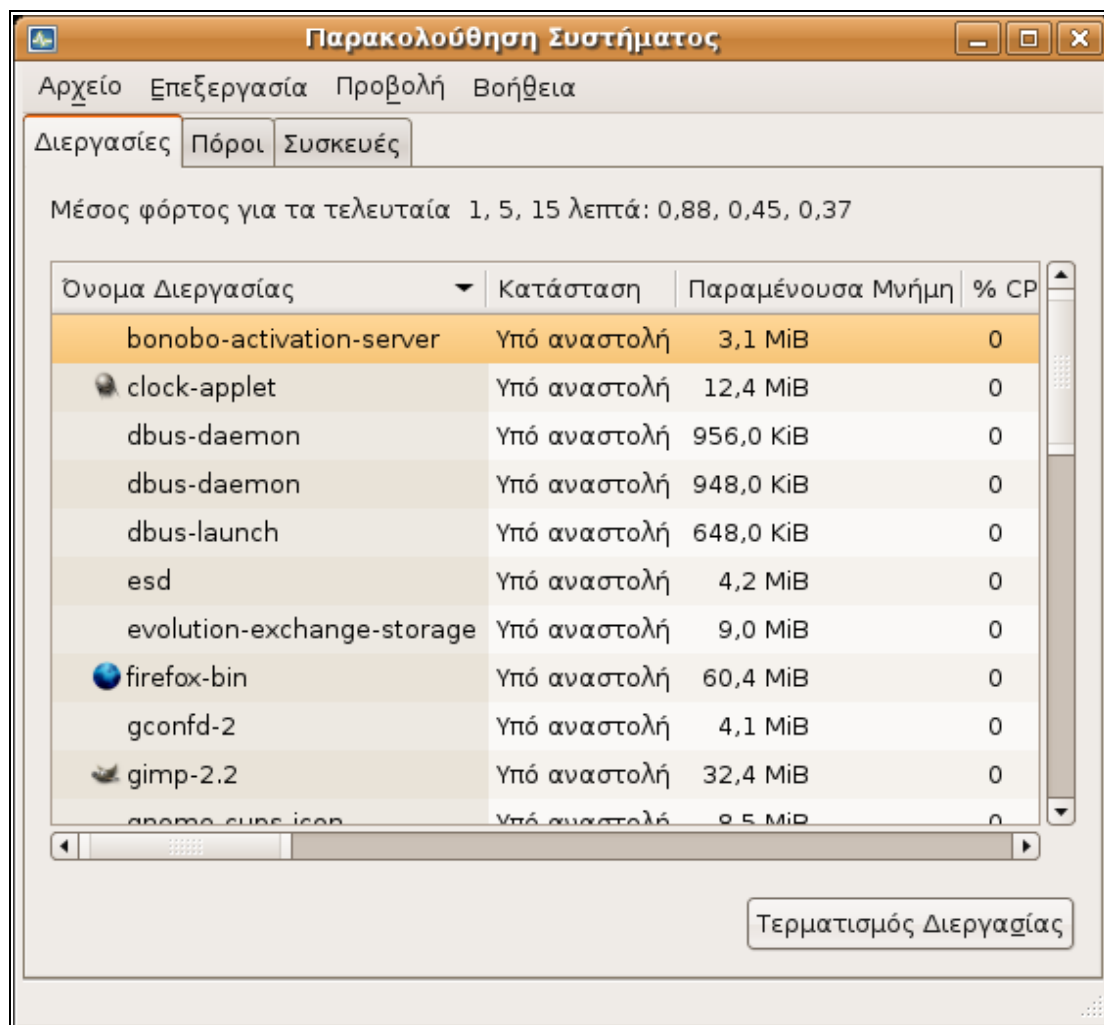
Σύστημα -> Διαχείριση Συστήματος -> Παρακολούθηση Συστήματος

Παρομοίως, επειδή θα γίνεται εκτενή χρήση του όρου γραμμή Μενού, στο εξής θα χρησιμοποιούμε την παρακάτω σημειογραφία για τις λειτουργίες αυτής: **Αρχείο ->**

Αποθήκευση

Αυτό θα σημαίνει: Κάντε κλικ στη γραμμή Μενού κι έπειτα επιλέξτε **Αποθήκευση**.

- Επιλέξτε την καρτέλα **Διεργασίες**.

- Επιλέξτε τη μη ανταποκρινόμενη εφαρμογή.
- Επιλέξτε **Τερματισμός Διεργασίας** για να κλείσετε την εφαρμογή.
- Όταν η διαδικασία ολοκληρωθεί πηγαίνετε **Αρχείο -> Έξοδος** ή πατήστε **Ctrl+Q**.

Τι να κάνετε αν όλο το σύστημα παγώσει

Αν όλο το σύστημα παγώσει, μη σπεύσετε να κλείσετε το σύστημα από το διακόπτη On/Off. Αυτό μπορεί να προκαλέσει σοβαρή ζημιά στο σύστημα. Αυτή είναι μόνο η έσχατη λύση. Το πιθανότερο είναι να ευθύνεται το Γραφικό Περιβάλλον Χρήστη γι'

αυτήν την κατάσταση.

- Περιμένετε λιγάκι. Το σύστημα μπορεί να επανέλθει από μόνο του.
- Πατήστε ταυτόχρονα **Ctrl+Alt+Backspace**.

Με αυτή τη διαδικασία θα χαθούν όλες οι μη αποθηκευμένες εργασίες σας, αλλά θα προληφθούν βλάβες στο σύστημα αυτό καθ' εαυτό.

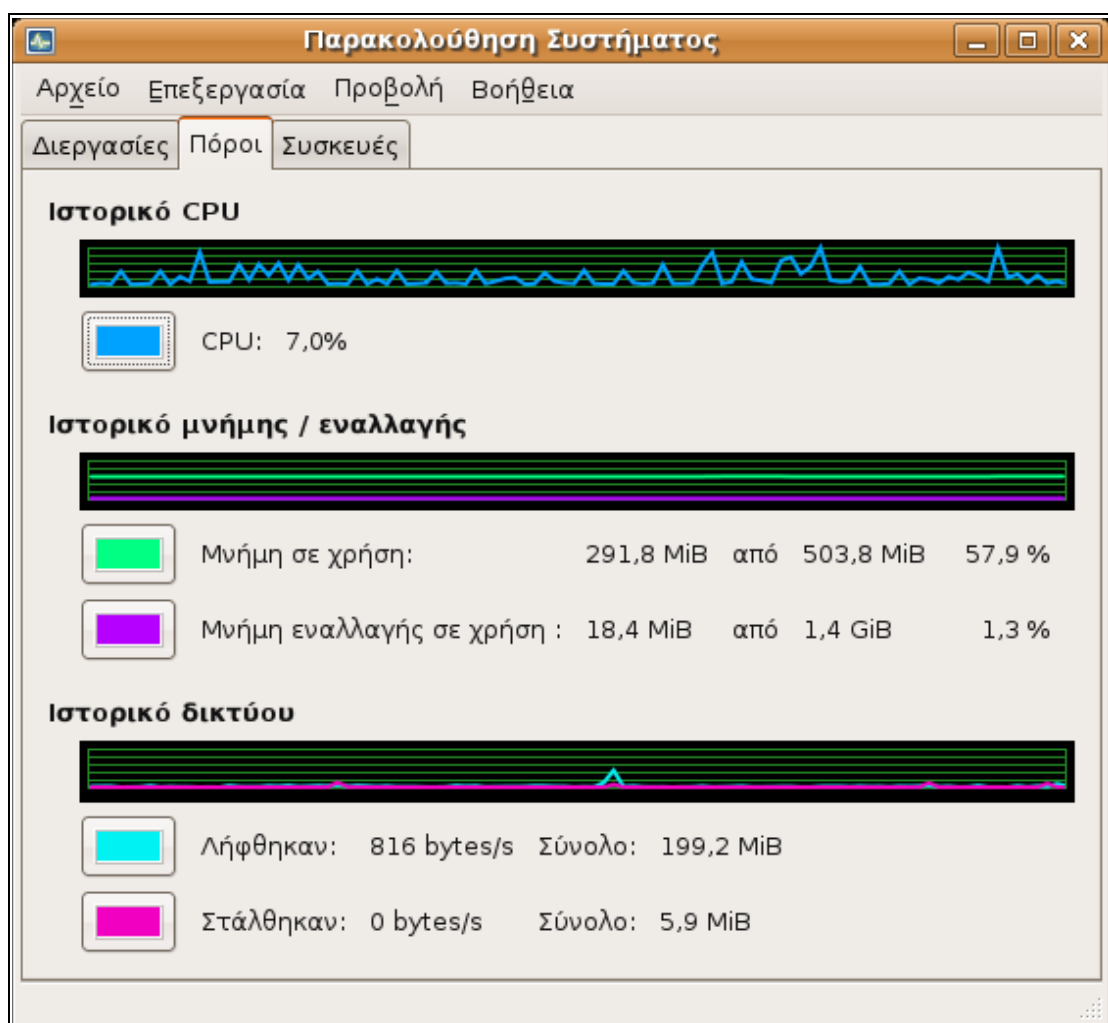
2.1.2 Βασικές Πληροφορίες και Λειτουργίες

2.1.2.1 Βασικές πληροφορίες του συστήματος του υπολογιστή: λειτουργικό σύστημα και αριθμός έκδοσης, εγκατεστημένη RAM

Πληροφορίες Κεντρικής Μονάδας Επεξεργαστή (CPU)

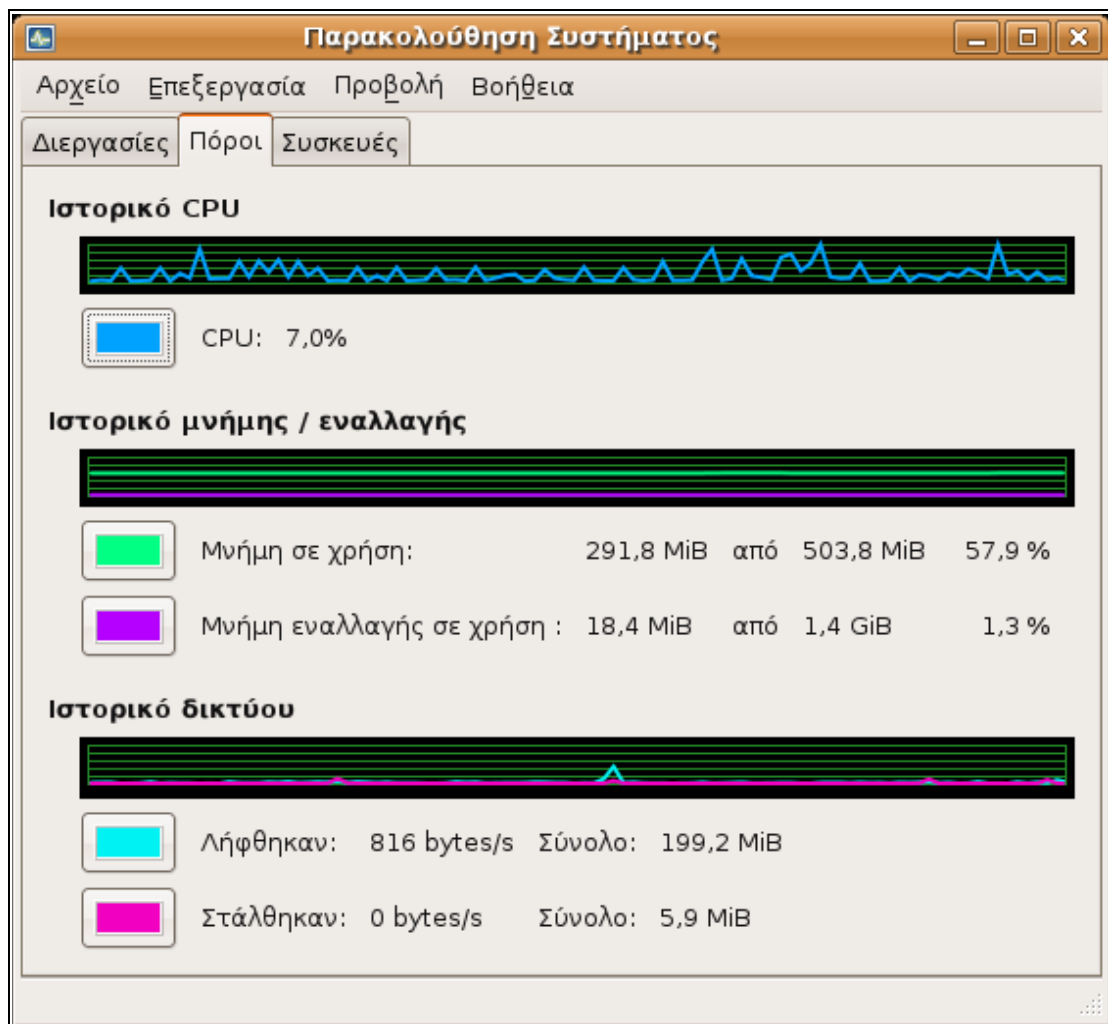
Σύστημα -> Διαχείριση Συστήματος -> Παρακολούθηση Συστήματος

- Επιλέξτε την καρτέλα **Πόροι**.
- Το γραφικό **Ιστορικό CPU** σας δείχνει τη χρήση της CPU κατά το τελευταίο λεπτό.
- Όταν τελειώσει πηγαίνετε **Αρχείο -> Έξοδος**.

Λεπτομέρειες της RAM

- Παρομοίως, επιλέξτε Σύστημα -> Διαχείριση Συστήματος -> Παρακολούθηση Συστήματος.
- Επιλέξτε την καρτέλα Πόροι.
- Το γραφικό Ιστορικό CPU σας δείχνει τη χρήση της CPU κατά το τελευταίο λεπτό, αλλά ταυτόχρονα προσδιορίζει και το ποσοστό της κύριας μνήμης και της μνήμης ανταλλαγής που χρησιμοποιείται.
- Όταν τελειώσει πηγαίνετε Αρχείο -> Έξοδος.

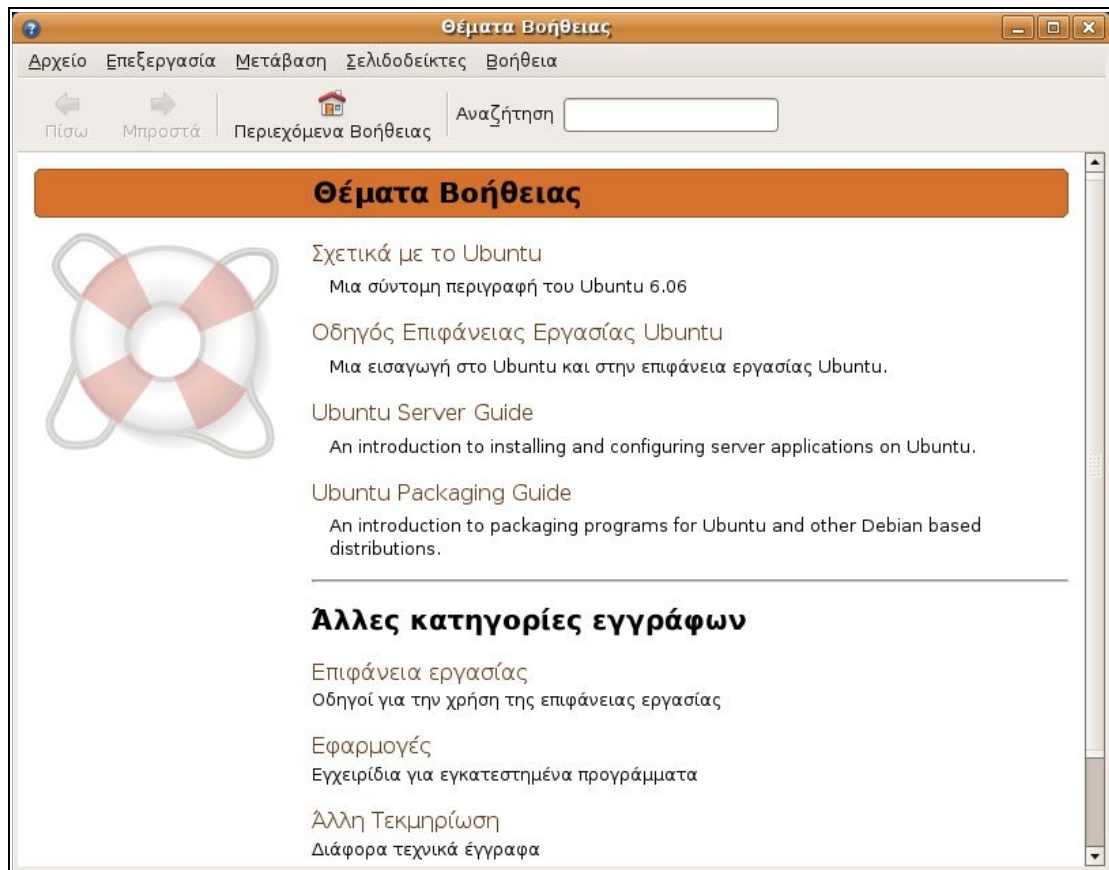

Πληροφορίες έκδοσης λειτουργικού συστήματος

Αυτές οι πληροφορίες μπορούν να εμφανιστούν σε πολλές περιοχές. Για παράδειγμα:

- Σύστημα -> Βοήθεια -> Τεκμηρίωση Συστήματος.

Έτσι εμφανίζεται η κύρια διεπαφή Βοήθειας.

Από τα Θέματα Βοήθειας μπορείτε να δείτε ότι χρησιμοποιούμε την έκδοση 6.06 του Ubuntu Linux.

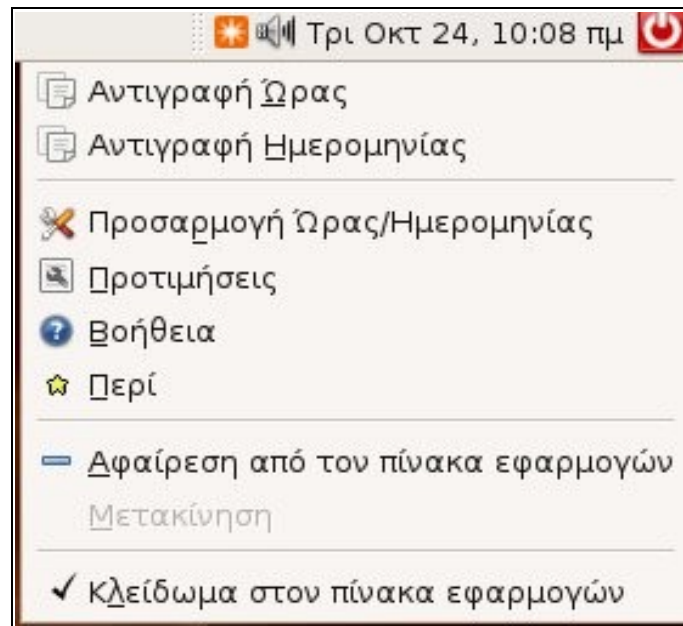
2.1.2.2 Αλλαγές στις ρυθμίσεις της επιφάνειας εργασίας του υπολογιστή: ημερομηνία και ώρα, ρυθμίσεις έντασης ήχου, επιλογές εμφάνισης της επιφάνειας εργασίας (ρυθμίσεις χρώματος, ανάλυση οθόνης, ρυθμίσεις προστασίας οθόνης)

Προκειμένου να κάνετε κάποιες αλλαγές στο σύστημα, θα πρέπει να γνωρίζετε τον κωδικό του root.

Ρύθμιση ημερομηνίας και ώρας

- Κάντε δεξί κλικ πάνω στην ημερομηνία και ώρα που εμφανίζεται πάνω δεξιά στην οθόνη, για να εμφανίσετε τα περιεχόμενα του μενού.
- Επιλέξτε **Προσαρμογή Ώρας / Ημερομηνίας**
- Εισάγετε τον **κωδικό του root** όταν σας ζητηθεί.
- Ρυθμίστε την ημερομηνία και την ώρα στο ημερολόγιο και στο ρολόι. Εναλλακτικά, αν είστε συνδεδεμένοι στο Διαδίκτυο, μπορείτε να κάνετε κλικ στο **Συγχρονισμός** και να ρυθμίσετε την ημερομηνία και την ώρα χρησιμοποιώντας τους χρονικούς εξυπηρετητές του Διαδικτύου.
- Όταν τελειώσετε πατήστε **OK**.

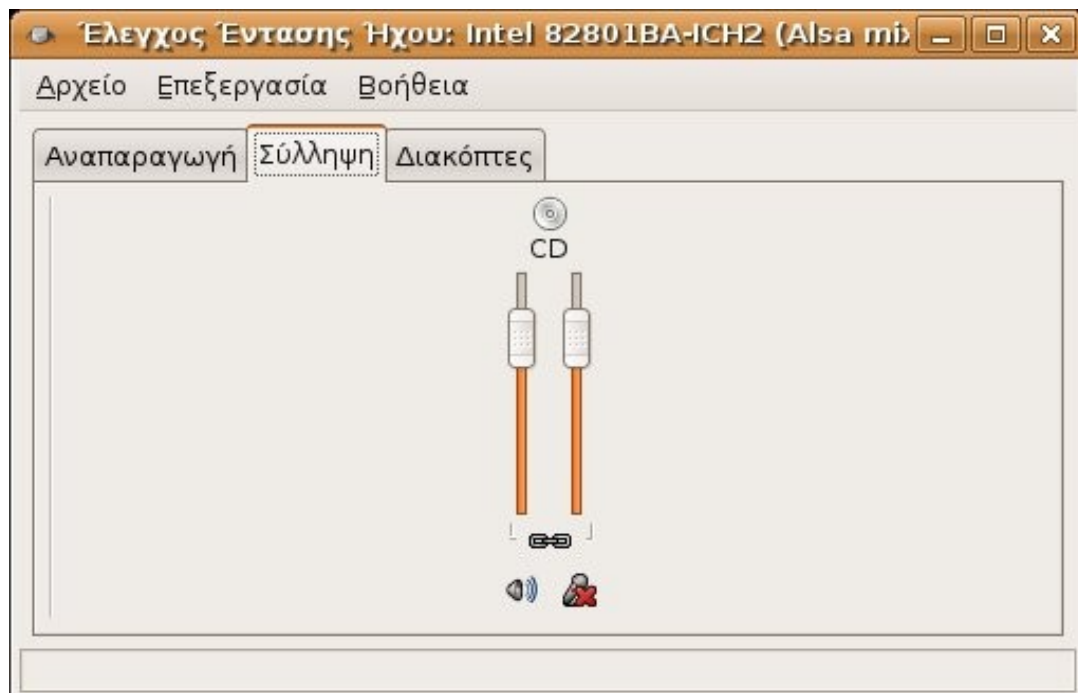

Μία εναλλακτική μέθοδος είναι:

- Σύστημα -> Διαχείριση Συστήματος -> Ώρα και Ημερομηνία.

Ρύθμιση επιπέδου έντασης ήχου

- Παρόμοια όπως και στη ρύθμιση ημερομηνίας και ώρας, κάντε δεξί κλικ στο εικονίδιο μεγάφωνο, πάνω δεξιά στην οθόνη, για να ανοίξει το μενού περιεχομένων. Έπειτα κάντε κλικ στο **Άνοιγμα Ελεγκτή Ήχου**.
- Ρυθμίστε το επίπεδο **Σύλληψη** χρησιμοποιώντας τις γραμμές κύλισης.
- Όταν τελειώσετε πηγαίνετε **Αρχείο -> Έξοδος**.

Πληροφορίες για την κάρτα ήχου

- Σύστημα -> Προτιμήσεις -> Ήχος (αυτό θα απαιτήσει να εισάγετε τον κωδικό root).

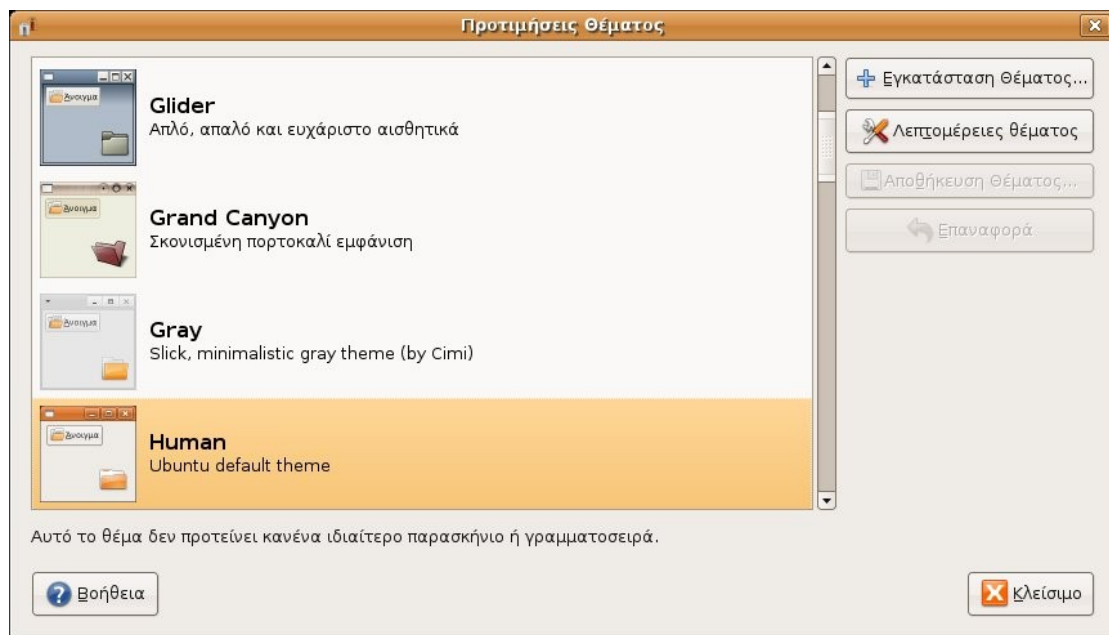

Ρύθμιση της επιφάνειας εργασίας

Οι περισσότερες αλλαγές στην εμφάνιση της επιφάνειας εργασίας γίνονται κάνοντας τις κατάλληλες επιλογές από το μενού **Σύστημα -> Προτιμήσεις**.

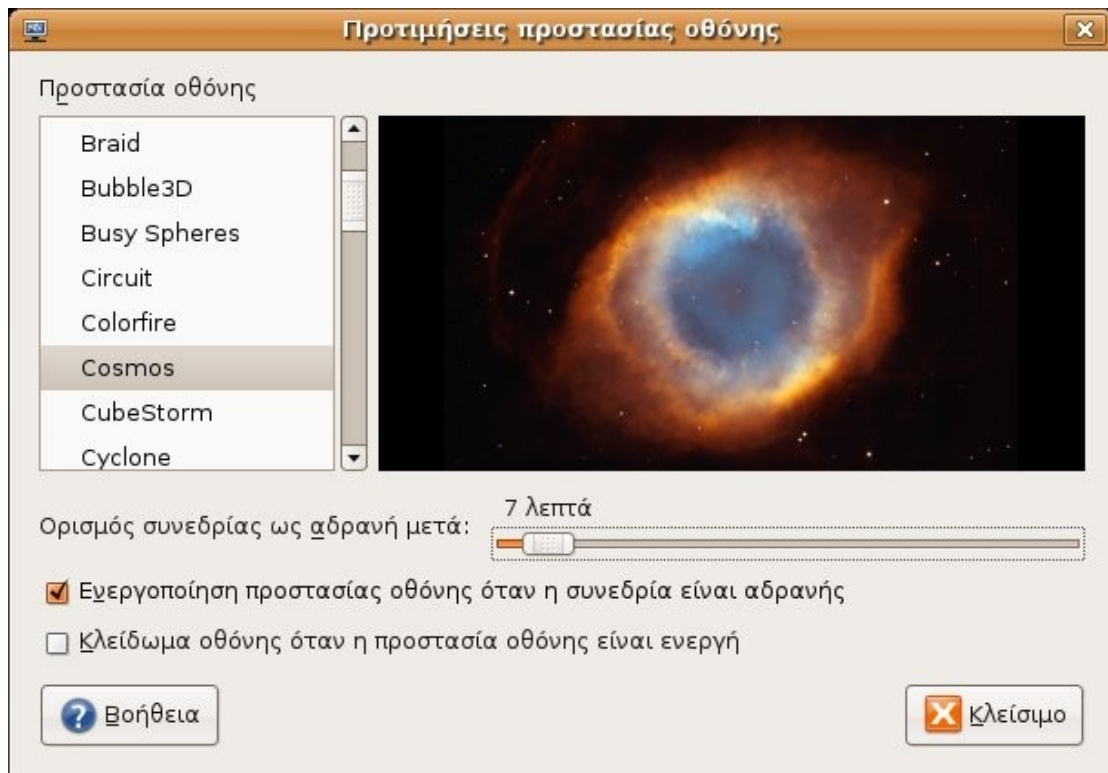
Αλλαγή στις ρυθμίσεις του θέματος

- **Σύστημα -> Προτιμήσεις -> Θέμα.**
- Επιλέξτε το θέμα που προτιμάτε.
- Κάντε κλικ στο **Λεπτομέρειες Θέματος** για να ρυθμίσετε ξεχωριστά κάθε στοιχείο του θέματος.
- Όταν τελειώσετε επιλέξτε **Κλείσιμο**.

Αλλαγή της προστασίας οθόνης

- **Σύστημα -> Προτιμήσεις -> Προστασία Οθόνης**
- Επιλέξτε την προστασία οθόνης που επιθυμείτε και καθορίστε την ώρα πριν εμφανιστεί η προστασία οθόνης.
- Αν θέλετε, μπορείτε να κλειδώσετε την οθόνη σας μετά από κάποια λεπτά. Έτσι θα απαιτείται να εισάγετε τον κωδικό σας, προκειμένου να συνεχίσετε να εργάζεστε. Αυτό αυτομάτως προστατεύει τη δουλειά σας, αν για κάποιο χρονικό διάστημα δεν παρακολουθείτε το μηχάνημά σας.
- Όταν τελειώσετε επιλέξτε **Κλείσιμο**.

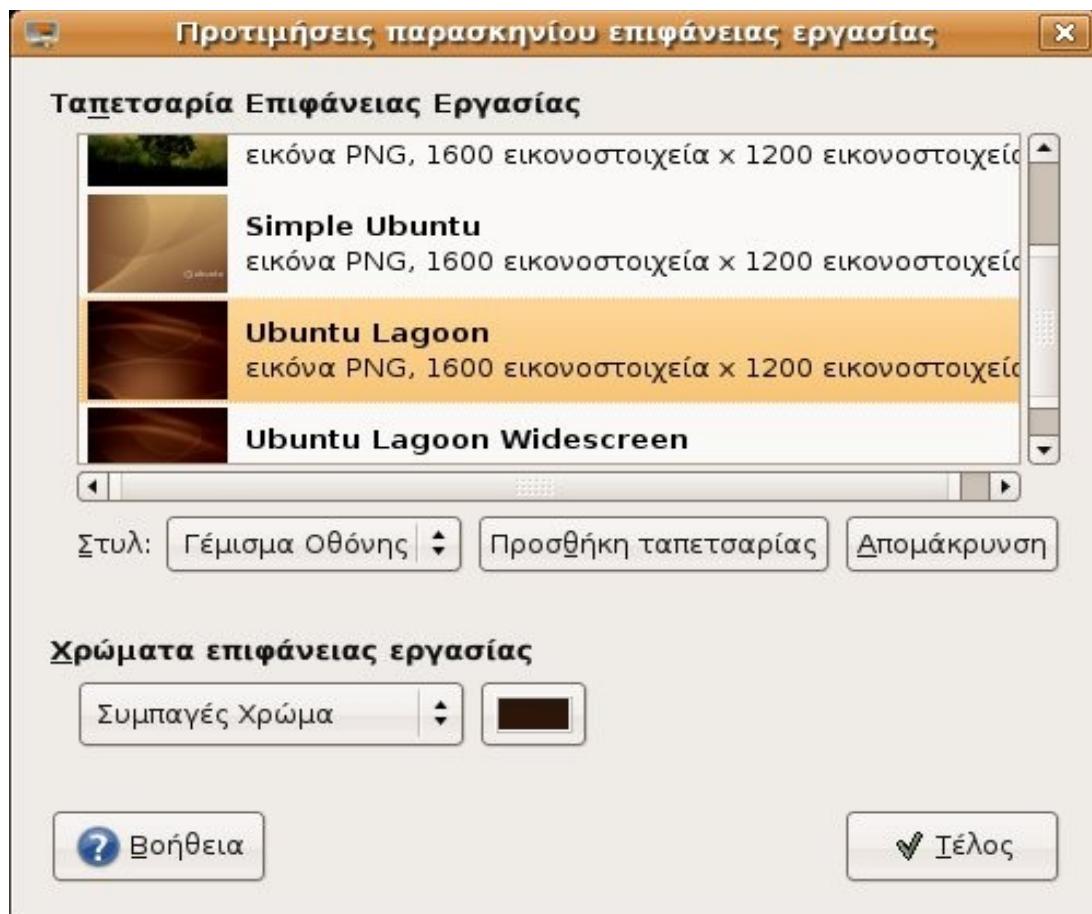

Απενεργοποίηση της προστασίας οθόνης

- Απενεργοποιείτε την επιλογή: Ενεργοποίηση Προστασίας Οθόνης όταν η συνεδρία είναι αδρανής
- Επιλέξτε Κλείσιμο

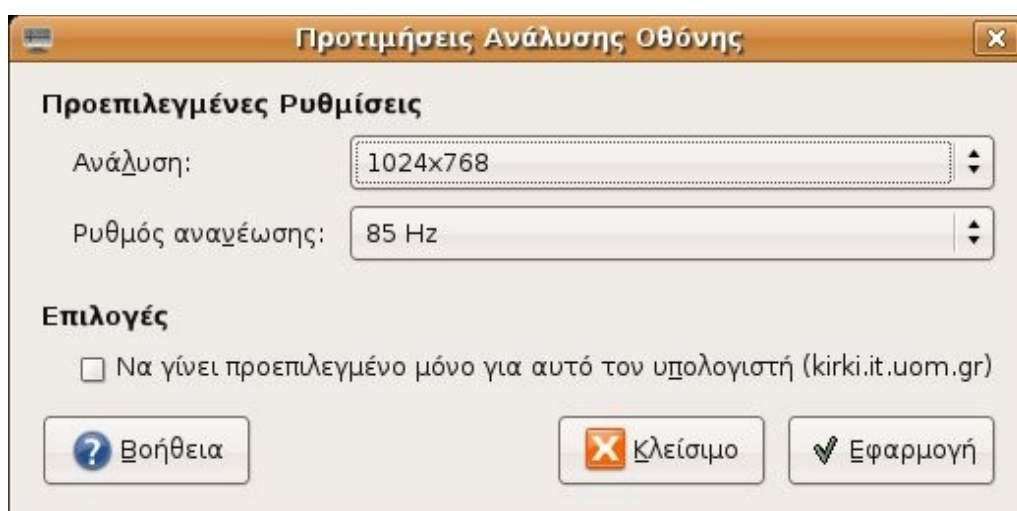
Ρύθμιση του φόντου της επιφάνειας εργασίας

- Σύστημα -> Προτιμήσεις -> Παρασκήνιο Επιφάνειας Εργασίας
- Ρυθμίστε το φόντο όπως επιθυμείτε. Μπορείτε επίσης να εισάγετε ένα νέο φόντο.
- Πατήστε Τέλος

Ρύθμιση της ανάλυσης της οθόνης

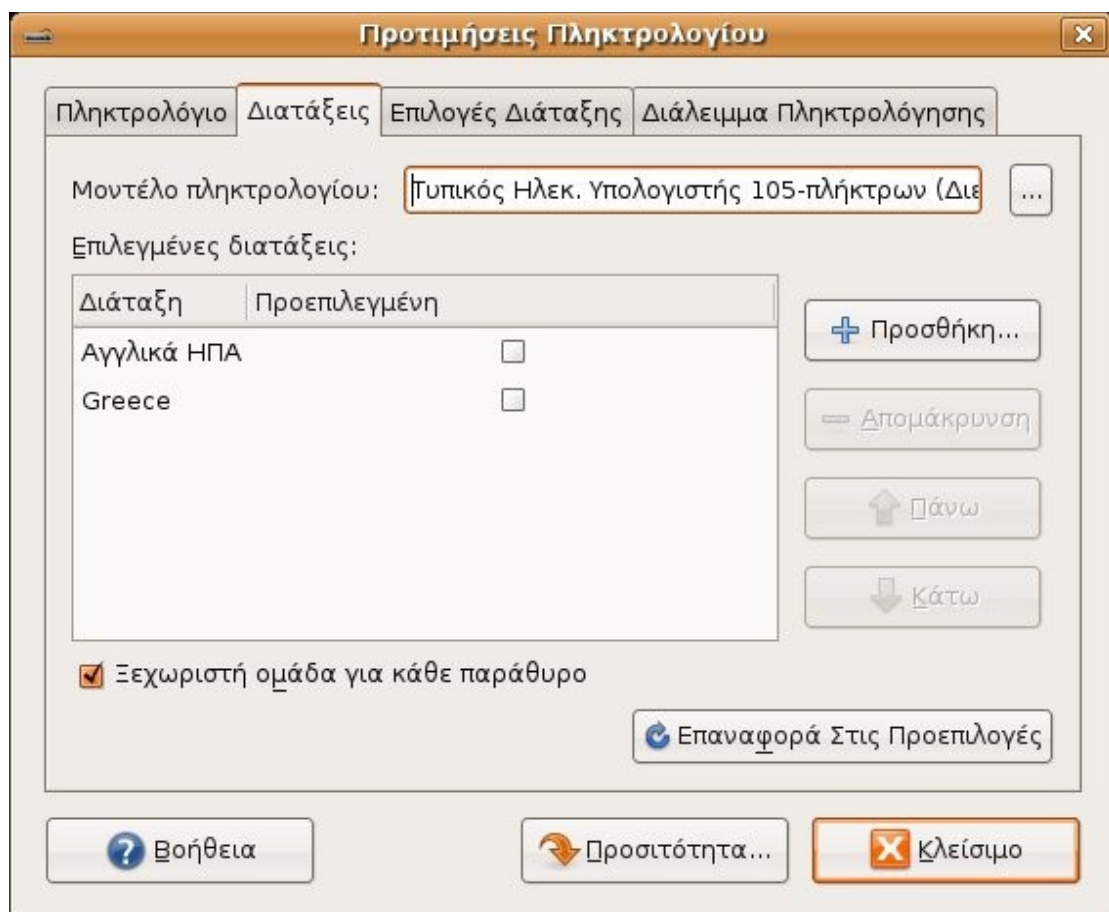
- Σύστημα -> Προτιμήσεις -> Ανάλυση Οθόνης
- Εισάγετε τον κωδικό του root όταν σας ζητηθεί και επιλέξτε OK.
- Επιλέξτε την επιθυμητή ανάλυση από την πτυσσόμενη λίστα Ανάλυση
- Κάντε κλικ στο Εφαρμογή όταν τελειώσετε.
- Επιβεβαιώστε ότι οι ρυθμίσεις σας είναι σωστές, όταν σας ζητηθεί.

2.1.2.3 Ρυθμίστε, αλλάξτε τη γλώσσα του πληκτρολογίου

Η γλώσσα του πληκτρολογίου καθορίζει τη λειτουργία διαφόρων πλήκτρων του πληκτρολογίου. Για παράδειγμα, Αγγλικά, Αμερικάνικα και Γαλλικά πληκτρολόγια έχουν όλα διαφορετική διάταξη. Αν μερικά από τα πλήκτρα αντιστοιχούν σε διαφορετικά γράμματα από αυτά που εμφανίζουν, θα πρέπει να αλλάξουν οι ρυθμίσεις του πληκτρολογίου.

- Σύστημα -> Προτιμήσεις -> Πληκτρολόγιο
- Εισάγετε τον κωδικό του root όταν σας ζητηθεί και επιλέξτε ΟΚ.
- Επιλέξτε την καρτέλα **Διατάξεις**.
- Επιλέξτε το μοντέλο και τη διάταξη του πληκτρολογίου.
- Πατήστε **Κλείσιμο**, όταν τελειώσετε.

2.1.2.4 Διαμόρφωση φορητών μέσων αποθήκευσης: δισκετών, zip disk

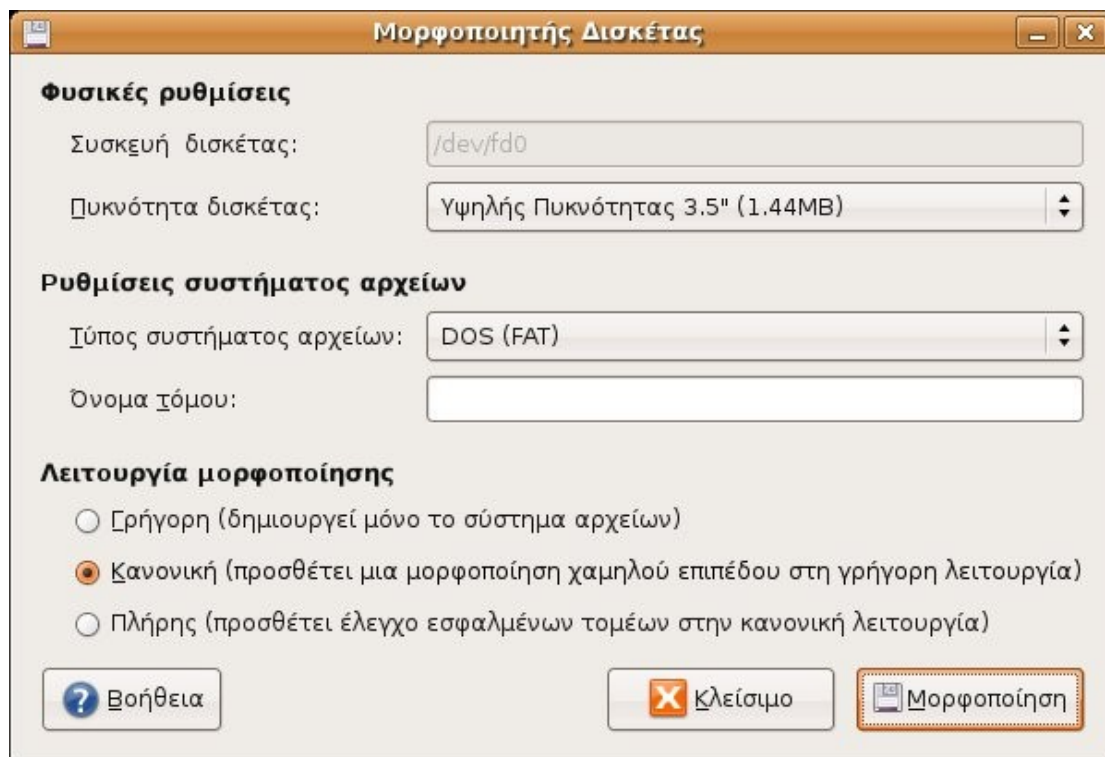
Πριν αποθηκεύσετε δεδομένα σε ένα δίσκο, θα πρέπει να τον προετοιμάσετε. Η διαδικασία προετοιμασίας ενός δίσκου για την αποθήκευση αρχείων λέγεται διαμόρφωση. Αν ένας δίσκος έχει διαμορφωθεί κι άλλοτε, μία δεύτερη διαμόρφωση θα έχει ως αποτέλεσμα την απώλεια όλων των δεδομένων που μπορεί να είχαν αποθηκευτεί σε αυτόν.

Διαμόρφωση δισκέτας

- Βεβαιωθείτε ότι η δισκέτα που θέλετε να διαμορφώσετε δεν περιλαμβάνει δεδομένα

που μπορεί να χρειαστείτε.

- Εισάγετε τη δισκέτα στον οδηγό δισκέτας.
- **Τοποθεσίες -> Υπολογιστής**
- Κάντε δεξί κλικ πάνω στον **Οδηγό Δισκέτας** και από το μενού περιεχομένου επιλέξτε **Μορφοποίηση**.
- Στις **Ρυθμίσεις Συστήματος Αρχείων** επιλέξτε το DOS, αν πρόκειται να μοιραστείτε τη δισκέτα αυτή με χρήστες των Windows. Αν παλι πρόκειται να τη μοιραστείτε μόνο με χρήστες Linux χρησιμοποιήστε EXT2.
- Στο πλαίσιο **Όνομα τόμου** δώστε μία ετικέτα για τη δισκέτα σας. Αυτή θα είναι η ηλεκτρονική ετικέτα που προσάπτεται στη δισκέτα με τη διαδικασία της μορφοποίησης.
- Αν η δισκέτα έχει διαμορφωθεί κι άλλοτε, μπορείτε να επιλέξετε **Γρήγορη Μορφοποίηση**. Με αυτήν την επιλογή γίνεται χρήση της προηγούμενης διαμόρφωσης και επιταχύνεται η διαδικασία.
- Επιλέξτε **Μορφοποίηση**.

Μόλις διαμορφωθεί η δισκέτα, μπορείτε να αποθηκεύσετε τα αρχεία σας.

Διαμόρφωση δισκέτας από τη γραμμή εντολών (τερματικό)

Μία εναλλακτική μέθοδος διαμόρφωσης δισκέτας είναι να ανοίξετε ένα τερματικό και να πληκτρολογήσετε την κατάλληλη εντολή.

Το τερματικό, σας δίνει πλήρη πρόσβαση στις δυνατότητες του Linux. Το γραφικό περιβάλλον απλοποιεί τη διαδικασία, περιορίζοντας όμως, πολλές από τις δυνατότητες του Linux. Πληκτρολογώντας τις ακριβείς εντολές στη γραμμή εντολών, σας δίνεται η δυνατότητα να εκτελέσετε όλες τις παραλλαγές των εντολών Linux. Το παρακάτω παράδειγμα σας δείχνει πώς να χρησιμοποιείτε τη γραμμή εντολών.

Όταν χρησιμοποιείτε τερματικό για να εισάγετε εντολές, πρέπει να πατάτε το Enter στο τέλος κάθε γραμμής. Στις περισσότερες εντολές υπάρχει διάκριση πεζών-κεφαλαίων. Αν μία εντολή δε λειτουργεί, ελέγξτε αν έχετε πληκτρολογήσει την εντολή ακριβώς όπως απαιτείται. Για παράδειγμα, η `mkfs` είναι σωστή εντολή, αλλά η `Mkfs` και `MKFS` δε λειτουργούν.

- Εισάγετε μία δισκέτα για να διαμορφωθεί.
- **Εφαρμογές -> Βοηθήματα -> Τερματικό**
- Πληκτρολογήστε την παρακάτω εντολή, ακριβώς όπως εμφανίζεται και επιλέξτε **Enter: /sbin/mkfs.msdos /dev/fd0**

```
[david@Linux1 david]$ /sbin/mkfs.msdos /dev/fd0
mkfs.msdos 2.9 (15 May 2003)
[david@Linux1 david]$ █
```

Αν θέλετε να διαμορφώσετε μία δισκέτα για χρήση μόνο σε Linux πληκτρολογήστε την εντολή: `/sbin/mkfs.ext2/dev/fd0`. Σε αυτή την περίπτωση δεν θα μπορείτε να μοιραστείτε τη δισκέτα με χρήστες των Windows.

Διαμόρφωση zip disk για χρήση μόνο σε Linux

Προκειμένου να διαμορφώσετε ένα zip disk, θα πρέπει να χρησιμοποιήσετε ένα τερματικό.

- Εισάγετε το συμπιεσμένο δίσκο που θα διαμορφώσετε.
- **Εφαρμογές -> Βοηθήματα -> Τερματικό**
- Πληκτρολογήστε την εντολή `/sbin/mkfs.ext2/dev/sd0`, ακριβώς όπως εμφανίζεται και επιλέξτε **Enter**.

Με αυτόν τον τρόπο θα διαμορφώσετε το zip disk σε τυποποίηση `ext2`. Αυτός ο δίσκος μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο μεταξύ χρηστών του Linux.

Διαμόρφωση zip disk για χρήση σε Linux και Windows

Αν θέλετε να μοιραστείτε το zip disk και με χρήστες του Linux και με χρήστες των Windows, θα πρέπει να χρησιμοποιήσετε το σύστημα αρχείων `vfat`.

- Εισάγετε το zip disk που θα διαμορφώσετε.
- **Εφαρμογές -> Βοηθήματα -> Τερματικό**
- Πληκτρολογήστε την εντολή `/sbin/mkfs.vfat/dev/sdo`, ακριβώς όπως εμφανίζεται και επιλέξτε **Enter**.

2.1.2.5 Εγκατάσταση, απεγκατάσταση μίας εφαρμογής λογισμικού

Εγκατάσταση εφαρμογών από το CD της διανομής και Διαδικτυακά Αποθετήρια

Το Ubuntu Linux διατηρεί μια βάση δεδομένων των εφαρμογών και των θέσεών τους. Αρχικά αυτές οι εφαρμογές είναι αποθηκευμένες στο CD της διανομής. Από την εγκατάσταση της διανομής εξαρτάται ποιες από αυτές τις εφαρμογές μπορούν να

εγκατασταθούν στο σύστημα. Το Ubuntu ωστόσο διατηρεί και μία μεγαλύτερη βάση δεδομένων με εφαρμογές, τις οποίες μπορείτε να εγκαταστήσετε αν διαθέτετε μία σύνδεση στο Διαδίκτυο. Το παράδειγμα που ακολουθεί, σας δείχνει πώς να εγκαταστήσετε το Mozilla Thunderbird (εφαρμογή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, που αναπτύσσεται στην Ενότητα 7).

- Εφαρμογές -> Προσθαφαίρεση

- Κάντε κλικ στο **Διαδίκτυο** για να εμφανίσετε τις σχετικές Εφαρμογές, κάτω από το ομώνυμο πλαίσιο.
- Κινήστε τη γραμμή κύλισης προς τα κάτω, μέχρι να δείτε το **Thunderbird Mail Client** και κάντε κλικ στο πλαίσιο επιλογής για να το επιλέξετε και κάντε κλικ στο **Εφαρμογή**.
- Ένα παράθυρο μπορεί να εμφανιστεί για να σας ειδοποιήσει για τις εξαρτήσεις. Μία εξάρτηση αναφέρεται σε κάποιο άλλο λογισμικό που απαιτείται να εγκατασταθεί στον υπολογιστή σας, πριν γίνει η εγκατάσταση της εφαρμογής.
- Εισάγετε τον **κωδικό root** όταν σας ζητηθεί.
- Περιμένετε μέχρι να ολοκληρωθούν οι διαδικασίες.
- Θα εμφανιστεί το παράθυρο επιβεβαίωσης με το ερώτημα “Να εφαρμοστούν οι παρακάτω αλλαγές;” -> Επιλέξτε **Εφαρμογή**.
- Όταν ολοκληρωθεί η εγκατάσταση, επιλέξτε **Κλείσιμο**.
- Επαληθεύστε ότι έχει γίνει η εγκατάσταση της εφαρμογής, μέσα από το μενού **Εφαρμογές -> Διαδίκτυο -> Thunderbird Mail**.

Εγκατάσταση εφαρμογών από CD με πρόγραμμα εγκατάστασης

Μπορεί να πάρετε μία εφαρμογή που είναι σε CD ή να την κατεβάσετε μέσω του διαδικτύου. Σε μερικές περιπτώσεις αυτές οι εφαρμογές διανέμονται με ένα αρχείο εγκατάστασης. Κάνοντας διπλό κλικ σε αυτό το αρχείο, ένας περιηγητής αρχείων θα ξεκινήσει μία αυτόματη διαδικασία εγκατάστασης. Σε αυτή την περίπτωση απλώς θα

περιμένετε μέχρι να ολοκληρωθεί η διαδικασία.

Εγκατάσταση μιας εφαρμογής χρησιμοποιώντας το Διαχειριστή Αρχείων

Τα παρακάτω περιγράφουν την εγκατάσταση μιας εφαρμογής που είναι σε ένα CD.

- Κάντε διπλό κλικ στο εικονίδιο του CD-ROM στην επιφάνεια εργασίας.
- Εντοπίστε τον κατάλογο στον οποίο βρίσκεται το αρχείο εγκατάστασης. (Αυτή η διαδικασία εξηγείται πλήρως στο υποκεφάλαιο 2.3.2 στους Καταλόγους).
- Κάντε διπλό κλικ στην εφαρμογή.

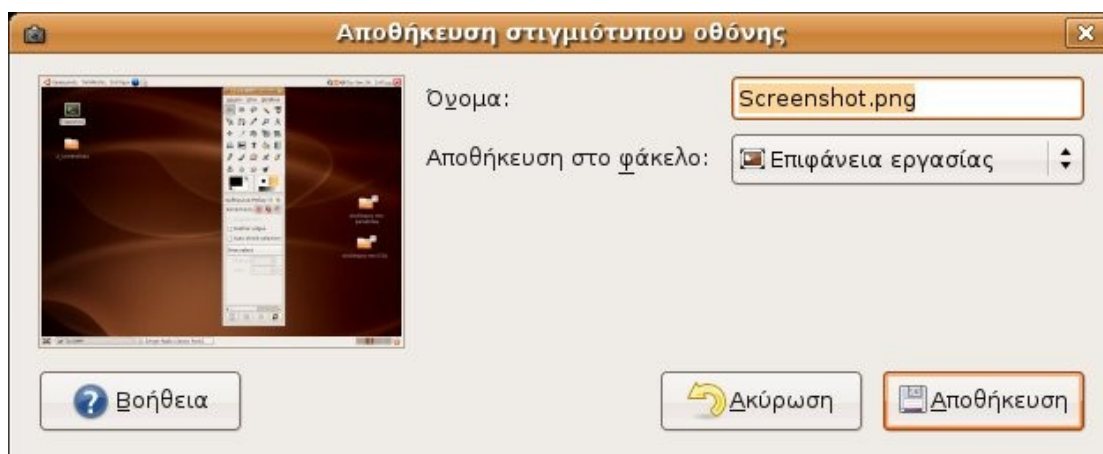
Απεγκατάσταση μιας εφαρμογής

Η απεγκατάσταση ενός προγράμματος είναι ακριβώς η αντίθετη διαδικασία από την εγκατάσταση, γι' αυτό πηγαίνετε:

- Εφαρμογές -> Προσθαφαίρεση.
- Εισάγετε τον κωδικό του root, όταν σας ζητηθεί.
- Εντοπίστε το λογισμικό.
- Από-επιλέξτε το λογισμικό κάνοντας κλικ στο πλαίσιο επιλογής.
- Επιλέξτε Εφαρμογή.

2.1.2.6 Χρήση του Print Screen και επικόλληση του στιγμιότυπου οθόνης σε ένα έγγραφο

Μπορείτε να πάρετε ένα στιγμιότυπο της οθόνης που εργάζεστε και να το

χρησιμοποιήσετε σε ένα έγγραφο.

- Πιέστε το πλήκτρο **Print Screen** του πληκτρολογίου. Μπορεί να εμφανίζεται με τη συντομογραφία **Prt Scr** ή κάτι παρόμοιο.

Αυτό ενεργοποιεί το διάλογο **Αποθήκευση Στιγμιότυπου Οθόνης**, η οποία αποθηκεύει μία εικόνα της οθόνης σας.

- Καθορίστε το όνομα με το οποίο θέλετε να αποθηκεύσετε το στιγμιότυπο.
- Επιλέξτε τον κατάλληλο φάκελο για να τον αποθηκεύσετε.
- Επιλέξτε **Αποθήκευση**. Το στιγμιότυπο θα αποθηκευτεί σε μορφή **.png**.

Η εικόνα μπορεί τώρα να εισαχθεί σε ένα έγγραφο με τον ίδιο τρόπο που θα εισαγάγατε οποιοδήποτε αρχείο γραφικών, ανοίγοντας το έγγραφο και λειτουργώντας ως ακολούθως:

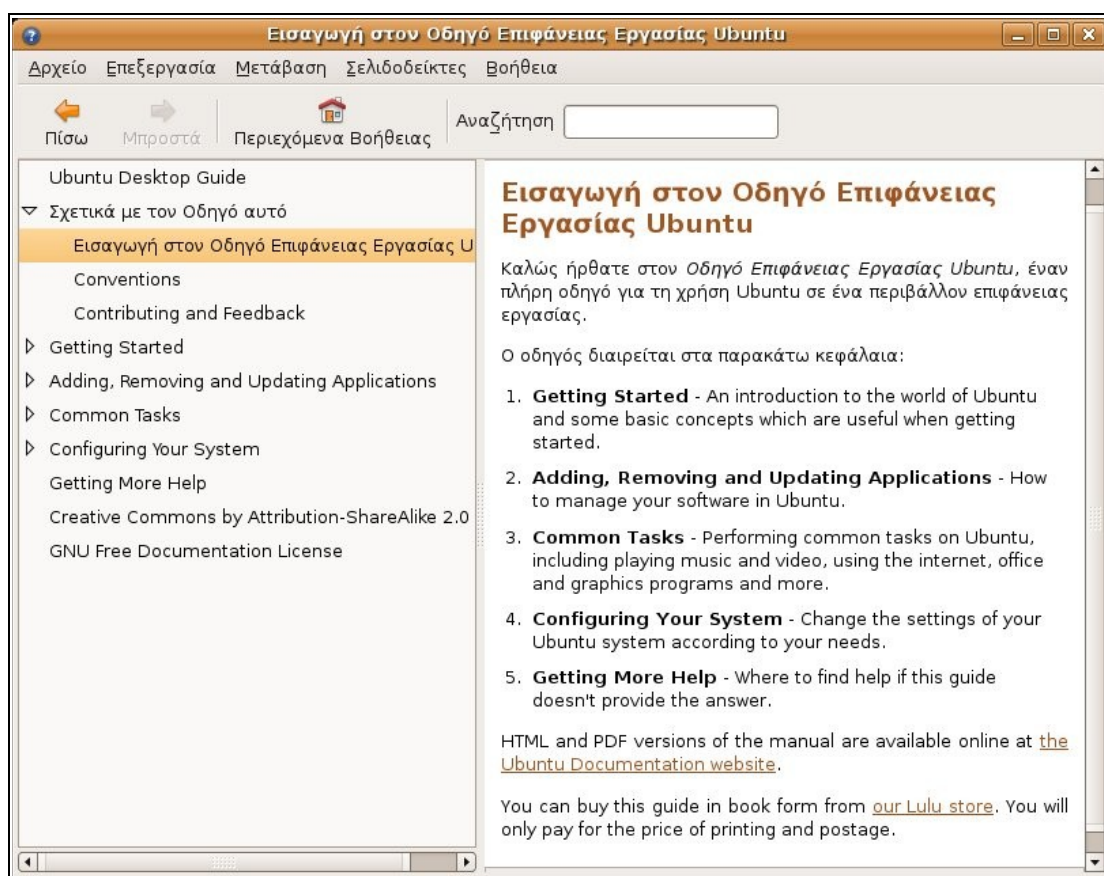
- Επιλέξτε **Εισαγωγή -> Εικόνα -> Από Αρχείο**.
- Μεταβείτε στον κατάλογο/ φάκελο που περιέχει το αρχείο.
- Κάνετε κλικ στο όνομα του αρχείου του γραφικού που επιθυμείτε να εισάγετε και επιλέξτε **Άνοιγμα** ή απλώς κάνετε διπλό κλικ.

Έτσι θα εισάγετε το γραφικό στο έγγραφό σας και στην τρέχουσα θέση του δρομέα.

2.1.2.7 Χρήση των διαθέσιμων λειτουργιών Βοήθειας

Το Ubuntu συνοδεύεται από ένα πλήθος οδηγών χρήσης σε ηλεκτρονική μορφή.

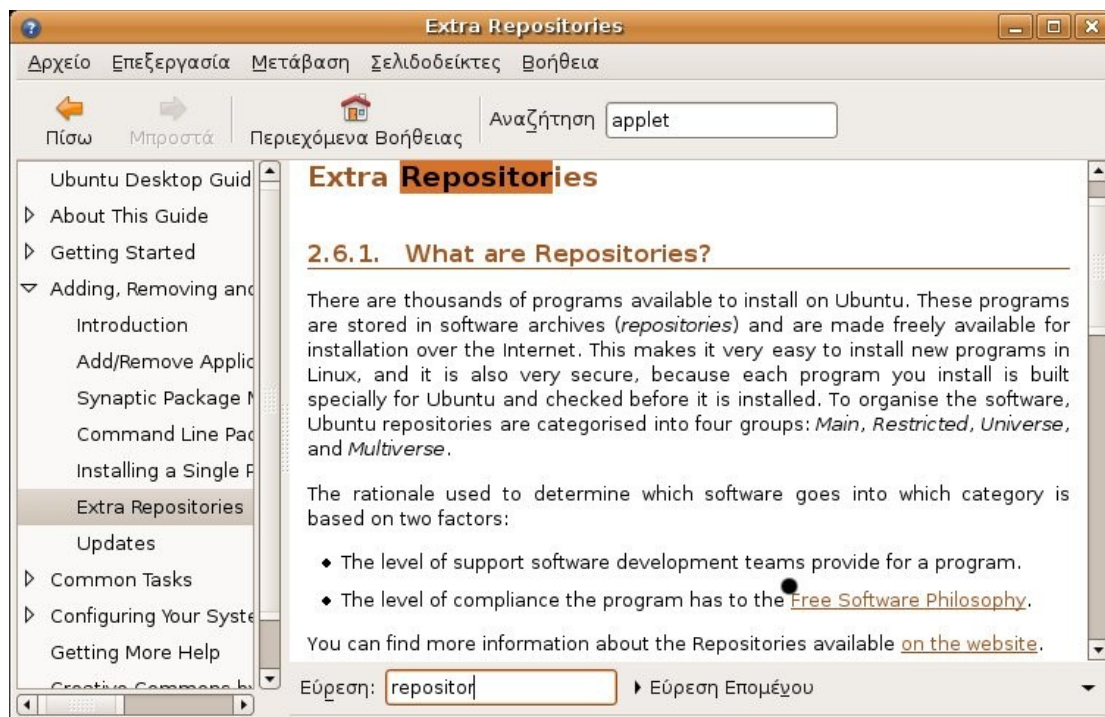
- Σύστημα -> Βοήθεια -> Τεκμηρίωση Συστήματος.
- Επιλέξτε **Σχετικά με τον Οδηγό** αυτό για να εμφανιστούν τα περιεχόμενά του.
- Κάντε κλικ στο **Εισαγωγή** στον **Οδηγό Επιφάνειας Εργασίας Ubuntu** για να ανοίξει η βοήθεια για την Επιφάνεια Εργασίας Gnome.
- Ξεφυλλίστε τα περιεχόμενα βοήθειας, επιλέγοντας τίτλους στο δενδροδιάγραμμα αριστερά.

Έρευνα στο τρέχον θέμα

- Επεξεργασία -> Εύρεση ή πατήστε **Ctrl+F**.

- Εισάγετε το κείμενο που θέλετε να βρείτε.
- Επιλέξτε Εύρεση Επόμενου.

Το λήμμα που αναζητήσατε θα εμφανιστεί στο κείμενο της βοήθειας τονισμένο την πρώτη φορά. Πατώντας Εύρεση Επόμενου, θα βρείτε την επόμενη εμφάνιση του λήμματος στο κείμενο.

Χρήση της Βοήθειας ως οδηγό

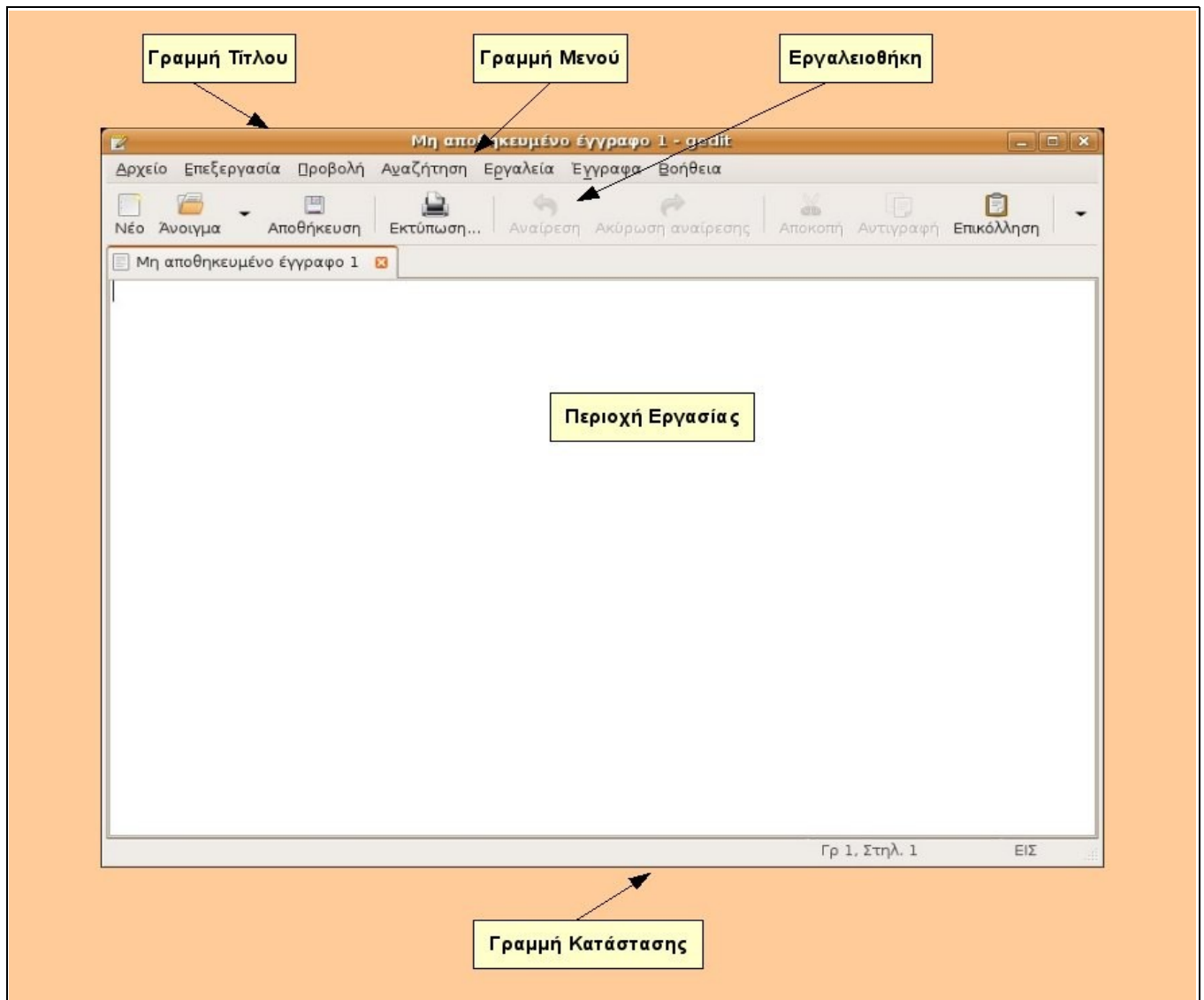
Εξοικειωθείτε με το σύστημα Βοήθειας όσο καλύτερα μπορείτε. Οι σημειώσεις που ακολουθούν, αποτελούν μία εισαγωγή στο Ubuntu Linux με Επιφάνεια Εργασίας Gnome. Αφού εργαστείτε πάνω σε ένα θέμα αυτών των σημειώσεων, μπορείτε να δείτε τι λέει το σύστημα βοήθειας του Gnome πάνω σε αυτό το θέμα. Αν θέλετε να εξειδικευτείτε πάνω σε αυτό, θα πρέπει να διαβάσετε περαιτέρω, για να ανακαλύψετε πλήρως τις δυνατότητες του Ubuntu Linux και του Gnome. Το σύστημα βοήθειας είναι το καλύτερο μέρος να αρχίσετε.

2.1.3 Επεξεργασία Κειμένου

2.1.3.1 Εκκίνηση εφαρμογής επεξεργασίας κειμένου: άνοιγμα, δημιουργία αρχείου

- Επιλέξτε Εφαρμογές -> Βοηθήματα -> Επεξεργαστής Κειμένου

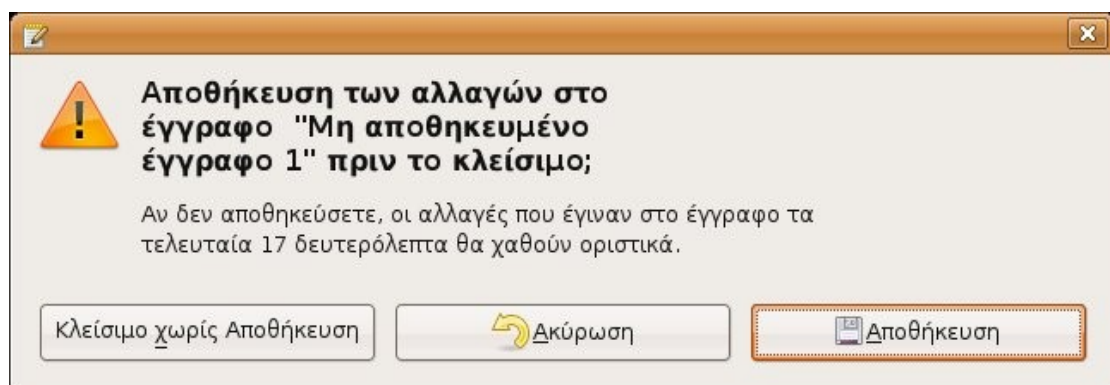
Θα εμφανιστεί ο Επεξεργαστής κειμένου του Gnome (Gedit). Υπάρχουν και άλλοι επεξεργαστές κειμένου διαθέσιμοι, αλλά για την ώρα θα χρησιμοποιήσουμε το Gedit. Τα συστατικά της οθόνης εμφανίζονται παρακάτω.

Κλείσιμο του Gedit

- Αρχείο -> Έξοδος.

Έτσι θα κλείσετε όλα τα ανοικτά έγγραφα και θα βγείτε από την εφαρμογή Gedit. Αν έχετε οποιεσδήποτε τροποποιήσεις σε ανοικτά έγγραφα, το Gedit θα σας θυμίσει ότι δεν έχετε κάνει αποθήκευση και θα σας ρωτήσει αν θέλετε να αποθηκεύσετε τις αλλαγές ή όχι. Θα σας δώσει επίσης τη δυνατότητα να ακυρώσετε τη λειτουργία του κλεισίματος.

Άνοιγμα ενός αρχείου

Ένα από τα πλεονεκτήματα που μας παρέχει ένας επεξεργαστής κειμένου, είναι η ευκολία να αποθηκεύσουμε την εργασία μας και να την ανακαλέσουμε αργότερα. Μπορούμε τότε, να εκτυπώσουμε τη δουλειά μας ή να κάνουμε επιπλέον αλλαγές (να το επεξεργαστούμε). Επίσης, έχουμε τη δυνατότητα να δημιουργήσουμε πολλές εκδόσεις του ίδιου εγγράφου, κάθε μία αποθηκευμένη κάτω από το κατάλληλο όνομα.

Για να ανοίξετε ένα έγγραφο:

- **Αρχείο -> Άνοιγμα.**

Ο διάλογος **Άνοιγμα αρχείων...** θα εμφανιστεί. Γενικά, ανοίγει κατευθείαν στον κατάλογο home του συστήματός μας.

Στο παράδειγμά μας, ο διάλογος είναι ανοιγμένος στον κατάλογο /home/annak.

- Αν χρειάζεται, μεταβείτε στον κατάλληλο κατάλογο.
- Επιλέξτε το αρχείο που θέλετε να ανοίξετε.
- Κάντε κλικ στο **Άνοιγμα**.
- Αν θέλετε να ανοίξετε ένα αρχείο που βρίσκεται στη δισκέτα ή σε flash ή κάπου αλλού στο σύστημα, επιλέξτε την κατάλληλη συσκευή από το πλαίσιο στα αριστερά.

Ορολογία

Θα χρησιμοποιούμε τους όρους “έγγραφο” και “αρχείο” εναλλακτικά.

Δημιουργία νέου εγγράφου

Για να δημιουργήσετε ένα νέο έγγραφο από την αρχή, πηγαίνεται:

- **Αρχείο -> Νέο**

Έτσι θα εμφανιστεί μία λευκή κόλλα, όπου μπορείτε να δημιουργήσετε το έγγραφό σας. Αυτό το έγγραφο θα βασιστεί στις προκαθορισμένες ρυθμίσεις του προγράμματος. Οι προκαθορισμένες ρυθμίσεις είναι αυτές που σχηματίζονται αυτόματα.

2.1.3.2 Αποθήκευση του αρχείου σε ένα δίσκο

Όταν εργάζεστε σε ένα έγγραφο στον υπολογιστή σας, η φόρμα όπου εργάζεστε βρίσκεται στη μνήμη RAM του υπολογιστή σας. Αυτή είναι μία προσωρινή μνήμη που χρησιμοποιείται για τρέχουσες δραστηριότητες. Από τη στιγμή όμως που η RAM είναι ασταθής, όταν ο υπολογιστής κλείσει, ό,τι υπάρχει στη RAM αυτομάτως χάνεται. Προκειμένου να κρατήσετε τη δουλειά σας, θα χρειαστεί να μεταφέρετε τα περιεχόμενα της RAM στο σκληρό δίσκο. Αυτή η διαδικασία ονομάζεται αποθήκευση.

Όταν αποθηκεύετε ένα έγγραφο, του δίνετε όνομα και καθορίζετε το πού θα καταχωρηθεί.

Αποθήκευση ενός υπάρχοντος αρχείου

Αν έχετε ανοίξει ένα αρχείο και έχετε κάνει κάποιες αλλαγές, η διαδικασία αποθήκευσης είναι πολύ απλή:

- **Αρχείο -> Αποθήκευση.**

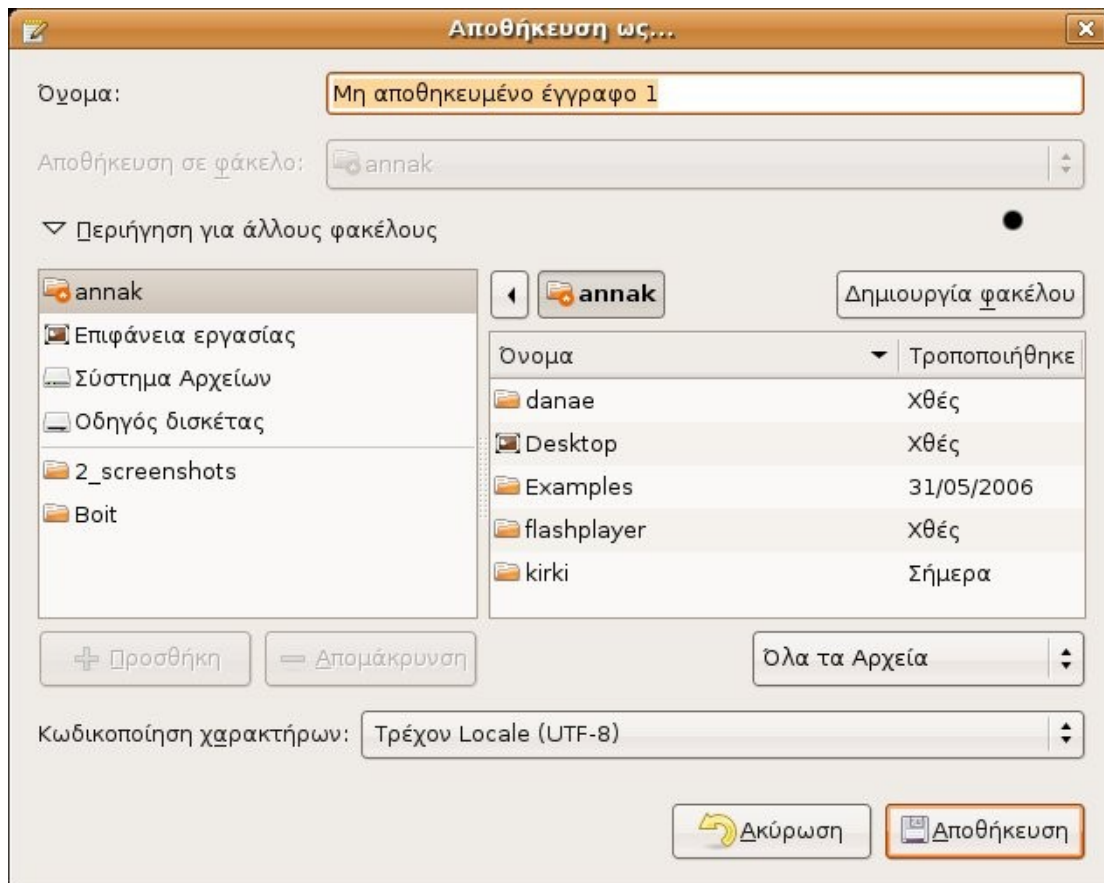
Έτσι θα αλλάξουν τα περιεχόμενα στην καταχωρημένη σας εκδοχή, ώστε να είναι τα ίδια με την εκδοχή που εμφανίζεται στην οθόνη σας. Σε αυτή την περίπτωση, η παλιά εκδοχή επικαλύπτεται από την καινούρια.

Αν χρησιμοποιήσετε την εντολή **Αρχείο -> Αποθήκευση** σε ένα καινούριο έγγραφο, το Gedit θα θεωρήσει αυτόματα ότι θέλετε να χρησιμοποιήσετε την επιλογή **Αρχείο -> Αποθήκευση Ως**, η οποία περιγράφεται παρακάτω.

Αποθήκευση ενός νέου εγγράφου

Όταν δημιουργείτε ένα έγγραφο από την αρχή δεν υπάρχει καμία του εκδοχή αποθηκευμένη στο σκληρό δίσκο. Για να αποθηκεύσετε λοιπόν, το αρχείο στο δίσκο, επιλέξτε:

- **Αρχείο -> Αποθήκευση Ως.**

Θα εμφανιστεί ο διάλογος **Αποθήκευση Ως**. Κάντε κλικ στο **Περιήγηση σε άλλους φακέλους** για να ανοίξει το διάλογος. Γενικά, ανοίγει κατευθείαν στον κατάλογο home/ του συστήματός μας. Η εμφάνιση είναι παρόμοια με του διαλόγου **Άνοιγμα**.

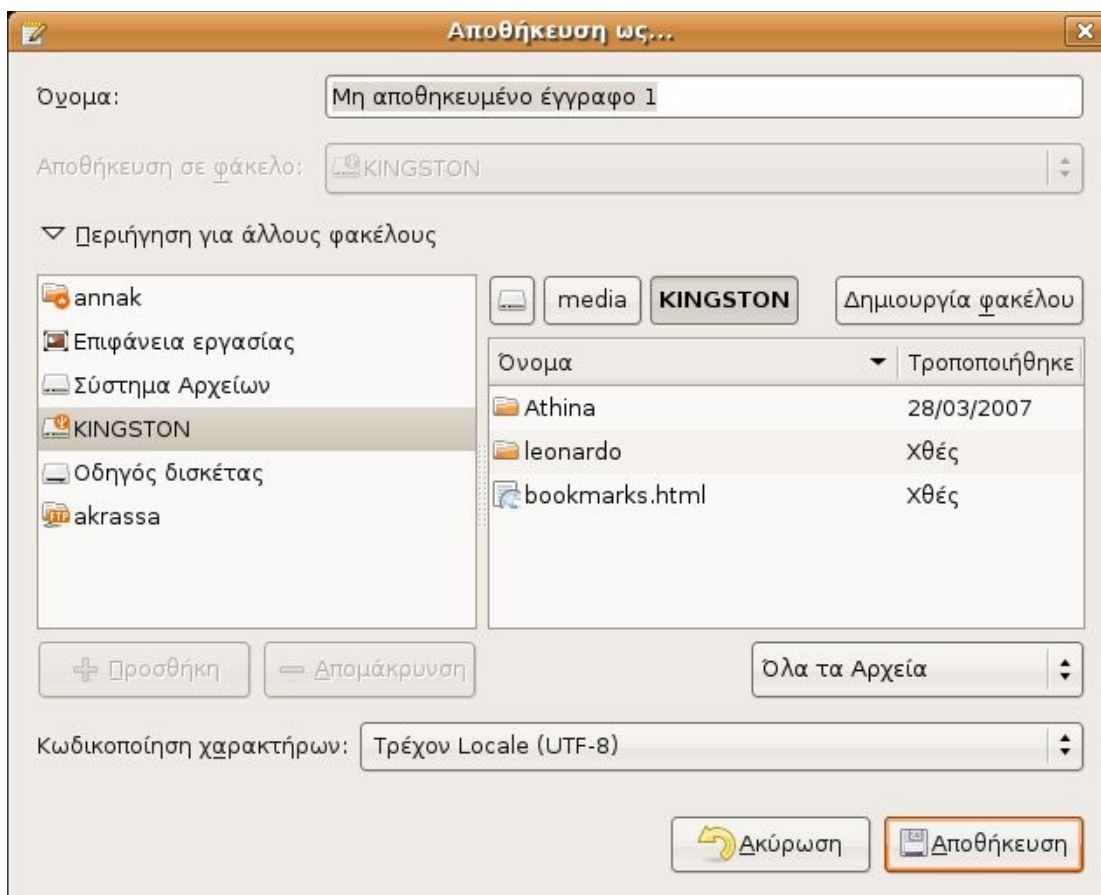
Όταν νέοι χρήστες προστίθενται στο σύστημα, το Linux δημιουργεί καταλόγους Home για τον καθένα. Ως χρήστες δεν έχουν δικαιώματα στους καταλόγους άλλων χρηστών, ο κατάλογος Home δίνει προσωπικό χώρο σε κάθε χρήστη για αποθήκευση αρχείων, όπως φαίνεται και στο παράδειγμά μας, (που μεταβαίνουμε άμεσα στον κατάλογο home του χρήστη annak). Μόνη εξαίρεση είναι ο χρήστης root, ο οποίος έχει πλήρη πρόσβαση στο σύστημα.

- Αν χρειάζεται, μεταβείτε στον κατάλληλο κατάλογο, στον οποίο θέλετε να αποθηκεύσετε το αρχείο.
- Εισάγετε το όνομα του αρχείου στο πλαίσιο κειμένου **Όνομα**.
- Κάντε κλικ στο **Αποθήκευση**.

Προς το παρόν δε θα ασχοληθούμε με όλες τις λειτουργίες του διαλόγου **Αποθήκευση Ως**.

Αν έχετε εισάγει ένα φορητό δίσκο στον υπολογιστή σας και θέλετε να αποθηκεύσετε το έγγραφο σε αυτό και όχι στο σκληρό δίσκο, κάντε διπλό κλικ στο φορητό δίσκο, ο οποίος θα εμφανίζεται στη λίστα στο αριστερό παράθυρο. Έτσι θα ανοίξει ο κατάλογος του φορητού δίσκου.

- Αν χρειάζεται, μεταβείτε στον υποκατάλογο, μέσα στον οποίο θέλετε να αποθηκεύσετε το αρχείο σας.
- Εισάγετε το όνομα του αρχείου στο πλαίσιο κειμένου Όνομα.
- Κάντε κλικ στο Αποθήκευση.

2.1.3.3 Κλείσιμο της Επεξεργασίας κειμένου

- Αρχείο -> Έξοδος